

NOTA DER VERKIEZINGSKAART VAN CONGO

DOOR

J.-H. PIRENNE

Doctor in Wijsbegeerte en Letteren.

De gebeurtenissen hebben bewezen dat, in een land als Congo, zonder de minste parlementaire traditie, de werkelijke macht der politieke leiders in feite beperkt is door de grenzen van het invloedsgebied der partijen die hen deden verkiezen.

De wetgevende verkiezingen van mei 1960 hebben de respectieve belangrijkheid bepaald der partijen en partij-groepen der Kamer van Volksvertegenwoordigers.

De provinciale verkiezingen hebben slechts een weerslag gehad op de samenstelling der Nationale vergaderingen, in functie van het aanwijzen der senatoren, verkozen door de Provinciale Vergaderingen. Maar, om de samenstelling der Provinciale vergaderingen te bepalen, hebben zij de vertegenwoordigers aangeduid die verkozen werden op territoriaal vlak.

In dit opzicht zijn zij suggestiever dan de wetgevende verkiezingen, want, duidelijker dan deze, wijzen zij de uitgestrektheid aan van de invloedsfeer der partijen en der Congolese leiders.

Het lijkt dus belangwekkend een verkiezingskaart van Congo op te maken, steunend op de provinciale verkiezingen, ten einde de territoriale verdeling der partijen vast te stellen.

* * *

Om deze kaart zo overzichtelijk mogelijk te maken, moesten wij het voorstellen verwaarlozen der menigvuldige partijen, die aan de Congolese verkiezingsstrijd deelnamen.

De partijen dienden dus naar hun strekking gegroepeerd te worden. Wij legden hierbij de maatstaven aan, vastgesteld door INFORCONGO in haar lijst der

indeling, per provincie, der verkozenen voor de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

Zo groepeerden wij bij het M.N.C.-LUMUMBA: de U.N.C., de COAKA en de cartels M.U.B.-M.N.C., COAKA-M.N.C., UNEBAFI-M.N.C.; bij het P.N.P: het « Front commun », de LUKA, de MEDERCO, het cartel A.R.P.-P.R.C.; bij de BALUBAKAT: de ATCAR en de met haar verbonden cartels ⁽¹⁾.

Anderzijds werden de lijsten van lokaal belang en de persoonlijke lijsten, de UNIMO, ABAZI, R.D.L.K., e.d.m., in gelijke kleur gehouden.

Ten slotte individualiseerden wij de partijen P.S.A., ABAKO, PUNA, CERE, M.N.C.-KALONJI, CONAKAT en RECO ⁽²⁾. Voor elk dezer partijen, of groepen van partijen werd een bepaalde kleur voorbehouden.

Voor elk gebied werd de kleur aangewend der meerderheidspartij.

Het bestaan der minderheidspartijen in de gebieden werd aangewezen door vierkanten.

Ten slotte werd in de gebieden waar de invloeden verdeeld zijn, door arcering de kleur aangegeven der partijen die onder elkaar de beschikbare zetels verdeelden.

Om een duidelijk overzicht te bekomen, geven wij hieronder de tabel der verdeling van de partijen en partijgroepen per gebied, volgens de cijfers verstrekt door INFORCONGO ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Zie *in fine*, de volledige lijst der partijen en de overeenstemmende afkortingen.

⁽²⁾ INFORCONGO rangschikte RECO in de groep P.N.P., hoewel de RECO die zich enkel in Kivu voorstelde, er de A.R.P.-P.R.C. bestreed die zich eveneens enkel in Kivu voorstelde, en die Inforcongo in de groep P.N.P. rangschikt.

⁽³⁾ Zie bibliografie *in fine*.

VERDELING DER PARTIJEN.

Provincie Leopoldstad.

Districten	Gebieden	M.N.C.-Lumumba + cartels COAKA, U.N.C.	Individuele lijsten, Plaatselijke belangen, ABAZI, R.D.L.K. UNIMO, enz.	ABAKO	P.N.P. + cartels, LUKA, A.R.P., MEDERCO, «Front commun»	P.S.A.
Stad Leopoldstad				7	2	1
D. der Watervallen	Thysstad			5		
	Luozi			3		
	Kasangulu			1		
	Madimba			4		
	Songololo			1		
D. Beneden-Congo	Boma			2		
	Lukula			2		
	Tshela			4		
	Seke-Banza			1		
	Matadi			2		
D. Léopold II meer	Inongo	2				
	Kutu		R. D. L. K. 2			
	Kiri				1	
	Oshwe		1			
	Mushie		2			
D. Kwilu	Kikwit					9
	Idiofa					8
	Gungu					7
	Masi-Manimba					7
	Banningstad		ABAZI 2			1
D. Kwango	Kenge				LUKA 3	1
	Feshi				LUKA 1	1
	Kahemba					1
	Kasongo-Lunda			1	LUKA 4	
	Popokabaka				LUKA 1	

VERDELING DER PARTIJEN.

Evenaars-Provincie.

Districten	Gebieden	M.N.C.-Lumumba + cartels COAKA, U.N.C.	individuele lijsten, Plaatselijke belangen, ABAZI, R.D.L.K. UNIMO, enz.	P.N.P. + cartels LUKA, A.R.P., MEDERCO, «Front commun»	PUNA
Stad Coquilhatstad			UNIMO 2		
Evenaars-district	Bomongo		1		
	Basankusu	1	UNIMO 1		
	Bolomba		UNIMO 1 + 1		
	Ingende		2		
	Bikoro	1	1		
D. Ubangui	Gemena		5 + 1		
	Bosobolo		2		
	Budjala		2	MEDERCO 2	
	Kungu		3		
	Libenge		3		
D. Mongala	Lisala				3
	Bumba	3		MEDERCO 1	2
	Bongandanga		UNIMO 1		2
	Businga			MEDERCO 1	2
	Banzystad		2	MEDERCO 1	
D. Tshuapa	Boende		UNIMO 2 + 1		
	Befale		1		
	Djolu	1	UNIMO 1		
	Bokungu		3		
	Monkoto	1			
	Ikela	3			

VERDELING DER PARTIJEN.

Oost-Provincie.

Districten	Gebieden	M.N.C.-Lumumba + cartels COAKA, U.N.C.	Individuele lijsten, Plaatselijke belangen, ABAZI, R.D.L.K. UNIMO, enz.	P.N.P. + cartels LUKA, A.R.P., MEDERCO, « Front commun »
Stad Stanleystad		3		
D. Boven-Congo	Bafwasende	2		
	Banalia		2	
	Basoko	2		
	Yahuma		1	1
	Isangi	4		
	Opala	3		
	Ponthierstad	2		
D. Beneden-Uele	Aketi	2		
	Buta	2		
	Ango	1		1
	Bambesa	2		
	Bondo	3		
	Poko	1	2	
D. Boven-Uele	Dungu	2		1
	Faradje	2		
	Niangara			2
	Paulis	2		2
	Wamba	4		
	Watsa	2		
D. Kibali-Ituri	Aru	3	1	
	Bunia	3		
	Mambasa	1		
	Djugu	7		
	Mahagi	5		

VERDELING DER PARTIJEN.

Kivu-Provincie.

Districten	Gebieden	M.N.C.-Lumumba + cartels COAKA, U.N.C.	Individuele lijsten, Plaatselijke belangen, ABAZI, R.D.L.K. UNIMO, enz.	P.N.P. + cartels, LUKA, A.R.P., MEDERCO, « Front commun »	CEREA	RECO
Stad Bukavu					Kashamura 1	
D. Zuid-Kivu	Kalehe	1			Kashamura 3	
	Uvira		1		Weregemere 3	
	Fizi	UNEBAFI 3				
	Mwenga		1	UNERGA 2		
	Shabunda	1	2			
	Kabare			UNERGA 3	Kashamura 1	6
D. Noord-Kivu	Goma				1	
	Masisi		4		3	
	Beni	1	1		4	
	Rutshuru		1		4	
	Lubero		1		6	
	Walikale	2				
D. Maniema	Kindu	2				
	Pangi	2			1	
	Lubutu	1				
	Punia	1				
	Kabambare		1		1	
	Kasongo	2			2	
	Kibombo	1				

VERDELING DER PARTIJEN.

Kasai-Provincie.

Districten	Gebieden	M.N.C.-Lumumba + cartels COAKA, U.N.C.	Individuele lijsten, Plaatselijke belangen, ABAZI, R.D.L.K. UNIMO, enz.	P.N.P. + cartels, LUKA, A.R.P., MEDERCO, « Front commun »	M.N.C. Kalonji
Stad Luluaburg		1			3
D. Lulua	Dibaya	U. N. C. 4			
	Luiza	COAKA 2	1	1	
	Kazumba	U. N. C. 3			
		+ COAKA 2			
	Demba	U. N. C. 3			
	Dimbelenge		2 + 1		
D. Sankuru	Lusambo	1			1
	Lodja	4			
	Katako-Kombe	3			
	Lubefu	2			
	Lomela	1			
	Kole	2			
D. Kabinda	Kabinda	M. Unit.			
		Basonge 3			
	Sentery	» 3			
	Gandajika				3
	Mwene-Ditu	2			1
	Bakwanga				6
D. Kasai	Luebo			UNC-PNP 1	1
	Mweka (1)	CARTEL COAKA/ M. N. C. 2			2
	Tsbikapa		P. P. 1	2	3
	Francqui-haven	COAKA 1			1
	Dekese	1			

(1) Cijfers van INFORCONGO, verbeterd door de diensten van het Ministerie voor Afrikaanse Zaken.

VERDELING DER PARTIJEN.

Katanga-Provincie.

Districten	Gebieden	M.N.C.-Lumumba + cartels COAKA, U.N.C.	Individuelelijsten, Plaatselijke belangen, ABAZI, R.D.L.K. UNIMO, enz.	CONAKAT	BALUBAKAT + cartels	M.N.C. Kalonji
Stad Elisabethstad				3	CARTEL Katangais 2	1
Stad Jadotstad				1	2	
D. Tanganika	Albertstad		2		CARTEL M. N. C. 1	
	Boudewijnstad		3	1	3	
	Manono				2	
	Kabalo					
	Nyunzu	1				
	Kongolo			2	1	
D. Lualaba	Dilolo			2	ATCAR 2	
	Kolwezi			2	1	
	Lubudi		1			
	Kapanga			2		
	Sandoa		2			
D. Boven-Lomami	Kamina			3		
	Kabongo				3	
	Kaniama		1			
	Bukama				3	
	Malemba-Nkulu				3	
D. Boven-Katanga	Kambove		1	1		
	Kipushi			2		
	Sakania			1		
	Pweto			2		
	Kasenga			2		
	Mitwaba			1		

* * *

Uit de lectuur der Verkiezingskaart van Congo blijkt dat er geen partijen bestaan die verspreid zijn over het geheel van het Congolees gebied. De meeste zijn duidelijk tot bepaalde territoriale zones beperkt.

De twee partijgroepen die de ruimste verbreiding hebben zijn deze der M.N.C. en deze der individuele en plaatselijke partijen.

Er dient echter opgemerkt te worden dat het voorstellen, door één enkele kleur, van de individuele en plaatselijke partijen, in zekere mate de interpretatie der lectuur zou kunnen vervalsen. Het betreft inderdaad niet een gesloten blok, maar een veelheid van partijen die meestal afzonderlijk staan.

De groep der partijen van de invloedssfeer M.N.C.-LUMUMBA is homogener, maar deze homogeniteit hangt hoofdzakelijk af van de stevigheid der overeenkomsten tussen de verscheidene politieke partijen die rond de M.N.C. gegroepeerd werden.

De invloedssfeer van bepaalde belangrijke politieke partijen is anderzijds scherp omgrensd. Dat is o.m. het geval voor de ABAKO, de P.S.A., de BALUBAKAT, de PUNA en de CONAKAT, die gesteund wordt door de individuele partijen der gewoonterechtelijke hoofden van Katanga.

In twee provincies, Kivu en Kasai, blijken de partijen sterk gemengd; wel betreft het in de eerste een territoriale verbroekeling en merkt men in de tweede duidelijk de uitgestrektheid van de invloed der M.N.C.-KALONJI.

Men kan overigens vaststellen dat de territoriale verdeling der politieke partijen minder blijkt samen te vallen met de administratieve indeling van Congo, dan met de invloed der etnische groepen, waarop de politieke leiders steunen.

Door onderhavige verkiezingskaart van Congo worden onmiddellijk de afscheidings- of federatieve strekkingen verklaard, die aan het licht kwamen sinds het land de onafhankelijkheid verwierf.

Zij toont tastbaar de moeilijkheden aan, die elke regeringsformateur zal ontmoeten, zolang de eenheidsstructuur der politieke instellingen van de Republiek Congo bewaard blijft.

Er blijkt inderdaad uit dat elke parlementaire oppositie noodzakelijk teruggaat op een regionale oppositie

en, diensgevolge, op zelfstandigheids- of zelfs afscheidingsstrekkingen, bewegingen overigens, die niet noodzakelijk begrensd zijn door de provincies.

Zonder twijfel is het bestaan van Provinciale Raden en Regeringen van aard gemakkelijker de afscheidings- of federatieve bewegingen op provinciaal plan te tonen. Maar de territoriale verdeling der partijen in de provincies zelf, toont aan dat federatieve of afscheidingsstrekkingen ook binnen deze provinciegrenzen zouden kunnen ontstaan (o.m. in Kasai, Katanga, Kivu en de Provincie Leopoldstad).

Uit de verkiezingskaart schijnt dus voort te vloeien dat de Republiek Congo slechts een zekere politieke stabiliteit zal bereiken, wanneer haar politieke en administratieve structuur afgestemd zal zijn op de territoriale uitgestrektheid van de werkelijke autoriteit der politieke leiders.

BIBLIOGRAFISCHE VERWIJZINGEN

- [1] INFORCONGO : Élections législatives, 1960 : Chambre des députés, Répartition des élus par province.
- [2] INFORCONGO : Résultats des élections provinciales, publiés par le Commissariat Général à l'information du Gouvernement général de Léopoldville : Province de Léopoldville, Province de l'Équateur, Province Orientale, Province du Kivu, Province du Kasai, Province du Katanga.
- [3] REMARQUES CONGOLAISES : *Revue hebdomadaire africaine d'Information et de Documentation* publiée sous la direction du Mupenda Bantu, Bruxelles, 1960. Numéro spécial du Courrier hebdomadaire d'Information et de Documentation congolaises des 23 et 30 juin 1960 (Le résultat complet des élections provinciales).

ALFABETISCHE LIJST DER CONGOLESE PARTIJEN

ABAKO	= « Alliance des Bakongo ».
ABAZI	= « Alliance des Bayanzi ».
A.R.P.	= « Alliance rurale progressiste ».
ASSORECO	= « Association des Ressortissants du Haut Congo ».
ATCAR	= « Association des Tshokwe », Katanga.
BALUBAKAT	= « Association des Baluba du Katanga ».
CARTEL KATANGAIS	= Kartel der BALUBAKAT, der FEDEKA en der ATCAR.
CEREA	= « Centre de Regroupement africain » (men onderscheidt er een vleugel WEREGERE en een vleugel KASHAMURA).
COAKA	= « Coalition kasaienne ».

CONAKAT	= « Confédération des Associations du Kataranga ».
FEDEKA	= « Fédération des Associations tribales des originaires du Kasai ».
FRONT COMMUN	= Gemeenschappelijke lijst, voor de verkiezingen te Leopoldstad gevormd door de ABAKO (vleugel KANZA), het P.N.P., de ASSORECO, de « Alliance et Union Mongo », de UNIBAT en de U.C.B.C.
LUKA	= « Union kwangolaise pour l'Indépendance de la liberté ».
MEDERECO	= « Mouvement de l'Évolution et du Développement économique rural du Congo ».
M.N.C.-KALONJI	= « Mouvement National Congolais », vleugel KALONJI.
M.N.C.-LUMUMBA	= « Mouvement National Congolais », vleugel LUMUMBA.
M.U.B.	= « Mouvement de l'Unité Basonge ».
P.N.P.	= « Parti National du Progrès ».
P.P.	= « Parti du Peuple ».
P.S.A.	= « Parti Solidaire Africain ».
PUNA	= « Parti de l'Unité nationale ».
R.D.L.K.	= « Rassemblement démocratique du Lac Kwango et Kwilu ».
RECO	= Partij van de Regent Abraham LWANWA van Ngweshe.
U.C.B.C.	= « Parti de l'Unité et de la Communauté belgo-congolaise ».

U.N.C.	= « Union Nationale Congolaise ».
UNEBAFI	= « Union des Babembe de Fizi ».
UNERGA	= « Union des Warega ».
UNIBAT	= « Union des Batékés ».
UNIONMGO	= « Union Mongo ».

9 november 1960.

N. B. — De lezers die in bijzonderheden de verdeling wensen te kennen der zetels onder de Congolese partijen na de wetgevende en provinciale verkiezingen van mei 1960, worden verzocht volgend werk te willen raadplegen, verschenen terwijl onderhavige nota ter perse was :

Congo, Mei-Juni 1960

Verslag van de Minister belast met de Algemene Zaken in Afrika,
door W. J. GANSHOF VAN DER MEERSCH.

De bijlagen I tot IV van deze verhandeling dragen volgende titels :

Bijlage I : Tabellen en kaarten van de verdeling der zetels onder de partijen, na de wetgevende en provinciale verkiezingen (blz. 473 tot 487) ;

Bijlage II : Lijst van de verkozenen der verschillende partijen, met vermelding van de provincie en de kieskring voor elk der verkozenen (blz. 489 tot 492) ;

Bijlage III : Wetgevende verkiezingen. Totaal geldige stemmen per provincie en opgave per provincie van het totaal stemmen behaald door de verschillende partijen (blz. 493 tot 494) ;

Bijlage IV : Senaat. Lijst van de verkozenen per provincie met vermelding der partij voor elk der verkozenen (blz. 495-497).